

SCREENINGOVÁ BATERIE PRO IDENTIFIKACI NADÁNÍ – IDENA

Lenka Hříbková, Petr Nejedlý, Jaroslav Zhouf a kol.

Vydavatel: Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV), Weilova 1271/6, 102 00, Praha 10

ISBN 978-80-7481-009-1

Dovolujeme si čtenáře informovat o tom, že vyšla screeningová baterie určená pro identifikaci nadaných žáků s názvem IDENA: Posuzovací škály a didaktické testy k vyhledávání nadaných žáků. Jejím posláním je usnadnit učitelům vyhledávání intelektově nadaných žáků na základních školách. Hlavní využití baterie najdou i další odborníci v oblasti školní a poradenské psychologie a v doméně psychologie výchovy a vzdělávání.

Baterie obsahuje celkem sedm souborů posuzovacích škál a dva didaktické testy. Na vypracování baterie se podílel širší kolektiv autorů, kteří byli vedeni snahou napomoci ke zkvalitnění procesu identifikace nadaných na základních školách a tím i k rozšíření vzdělávací podpory poskytované této skupině žáků.

Učitelům 1. stupně základní školy je určena Posuzovací škála pro žáky 1. a 2. ročníků, jejíž položky se tematicky vztahují ke zvládnutí trivia a k poznávání, včetně vybraných emočně-sociálních charakteristik, a Posuzovací škála pro žáky 3. až 5. ročníků, která je zaměřena především na charakteristiky učení, motivaci k učení a na řešení problémů. Zbývající škály slouží k vyhledávání nadaných žáků 8. a 9. ročníků v těchto předmětech: český jazyk, matematika, fyzika, chemie a biologie. Pro oba hlavní předměty, tj. český jazyk a matematiku, je také k dispozici didaktický test.

Soubor metod i manuál vychází ze skutečnosti, že učitel nepracuje a ani nemůže pracovat s psychologickými diagnostickými nástroji a s testy inteligence a současně dnes problematika nadání není vztahována pouze k intelektu. Převažující multidimenzionální pojetí nadání v dnešní psychologii uvažuje i o nekognitivních charakteristikách jedince a dalších vlastnostech osobnosti. Protože uváděné posuzovací škály takto zaměřené položky obsahují, mají sloužit jako nástroje, které učitelům umožní ve školním prostředí s vyšší pravděpodobností identifikovat nadané žáky. Snahou autorů bylo, aby vyhledávání nadaných žáků bylo efektivní a současně zachytilo širší okruh potenciálně nadaných žáků. Pokud se škola nadanými dětmi trvale zabývá, má výchovně-vzdělávací péči o nadané žáky také zakotvenou ve svém školním vzdělávacím programu. Součástí této péče je i vypracování strategie systému identifikace nadaných, při které by měl být užíván širší rejstřík pedagogických metod (např. pozorování dítěte při školní práci, výsledky kvalitních didaktických testů, výsledky předmětových soutěží, rozbor portfolia, známky aj.). Předkládané nástroje tento soubor metod vhodně doplňují, zejména posuzovací škály pro 1. a 2. ročník a pro 3. až 5. ročník. Pro toto věkové období u nás

totiž citelně chybí pedagogické identifikační nástroje a identifikace se tak často opírá např. jen o projevy vývojové akcelerace, která vždy nemusí s nadáním korespondovat.

Převzato z Úvodu k testové baterii

Zájemci o škálu se mohou obracet na Mgr. Jakuba Tomana - jakub.toman@nuv.cz.